

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร กนผ. โทร. ๑๓๒๐

ที่ กษ ๐๘๓๗.๐๖/๘๐

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งรายงานสรุปการพัฒนาความรู้

เรียน ผอ.กลุ่มวางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

ตามที่กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดตัวชี้วัดด้านการพัฒนาความรู้ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้” รอบการประเมินที่ ๑ กำหนดให้ ข้าราชการ มีการพัฒนาความรู้และรายงานสรุปการพัฒนาความรู้ส่งผู้บังคับบัญชาทราบ นั้น

ในการนี้ข้าพเจ้า ได้พัฒนาความรู้ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ๑. หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕% ๒. หลักสูตร เครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA/PMQA๔.๐) ๑ เรื่อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาลงนามในแบบรายงานสรุปการพัฒนาความรู้ ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

ดงป/๗๖ เรขะรุจิ

(นายदनัยวัฒน์ เรขะรุจิ)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

เรียน ผอ.กนผ.

เพื่อโปรดทราบ และพิจารณาลงนามในแบบรายงานสรุปฯ

ณ

(นางสาวพิมพ์พิสัย นวลละออง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการจัดการที่ดิน

ในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

ลงนามแล้ว

- ศก./วภก. รวบรวม

(นายชาคริต อินนระ)

ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

๔ ก.พ. ๖๗

รายงานสรุปการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้/ประชุมเชิงปฏิบัติการ/และเป็นวิทยากร
กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นายคณัยวัฒน์.....นามสกุล.....เรชะรุจิ.....
ตำแหน่ง..นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ..กลุ่ม/ฝ่าย..วางแผนการจัดการที่ดินในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร
การพัฒนาความรู้หลักสูตร.....การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕%.....
สถานที่อบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้.....สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-training).....
หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้.....กองการเจ้าหน้าที่ กรมพัฒนาที่ดิน.....
ตั้งแต่วันที่...๕...เดือน...กุมภาพันธ์...พ.ศ. ...๒๕๖๗.... ถึงวันที่...๕...เดือน...กุมภาพันธ์...พ.ศ....๒๕๖๗....
เพื่อ ☒ อบรม ☐ สัมมนา ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ส่วนที่ ๒ สิ่งที่ได้รับจากการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

๒.๑ รายงานสรุปเนื้อหาสาระสำคัญในการอบรม/ สัมมนา/พัฒนาความรู้ฯ

หลักสูตร การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์

๑) การจำแนกประเภทที่ดิน

๑.๑) ประวัติความเป็นมาของการจำแนกประเภทที่ดิน

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ สืบเนื่องจากการที่ราษฎรได้ บุกรุกเข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมาก วนพฒฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงได้ปรารภ และบัญชาว่าต้องการจะรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้เป็นป่าไม้ของชาติ ร้อยละ ๕๐ ของเนื้อที่ประเทศไทย

จากนั้นคณะกรรมการสำรวจจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกประเภทที่ดินเป็นการแบ่งพื้นที่ป่าไม้ออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- พื้นที่รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร
- พื้นที่ที่กั้นออกเพื่อเป็นที่จัดสรรเพื่อการเกษตรกรรมหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น

การสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙ ได้ทำการสำรวจป่าไม้ทั้งป่าและบรรจุโครงการจำแนกประเภทที่ดินไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้เป็นสมบัติของชาติให้ได้ร้อยละ ๕๐ ของเนื้อที่ประเทศไทย

ต่อมาได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๕ (โครงการปรับปรุงการจำแนกประเภทที่ดิน) โดยมีหลักสำคัญ คือ ให้สำรวจจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ประมาณ ๓๐ ล้านไร่

ผลการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๓๐ มีดังนี้

- เก็บเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรเนื้อที่ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ (มอบกรมป่าไม้รับไปดำเนินการ)
- อยู่ในเขตป่าสงวนฯ และอุทยานฯ เนื้อที่ประมาณ ๗.๖๔ ล้านไร่
- จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น

เนื้อที่ประมาณ ๑๑.๗ ล้านไร่

กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์พบว่าปัจจุบันยังมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ ๖๖ จังหวัด โดยเบื้องต้นพบว่าเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๗๕ ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้แล้ว ส่วนเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๒๕ ยังคงมีสภาพเป็นป่าไม้

๑.๒) อำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินในการจำแนกประเภทที่ดิน

พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙ (๑)

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานกรรมการ
- ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รองประธานกรรมการ
- หัวหน้าส่วนราชการ ๑๗ หน่วยงาน เป็นกรรมการ
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการ
- อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน “กำหนดการจำแนกประเภทที่ดิน และเสนอขอรับความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ”

๑.๓) คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

- ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔

“พื้นที่ที่กำหนดเขตป่าคร่าวๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการสำรวจและจำแนกต่อไป...”

- ป่าไม้ถาวร

พื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และป่า ที่จะเปิดจัดสรรเพื่อเกษตรกรรม ที่นำมาทำการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ตามขั้นตอน การจำแนกประเภทที่ดิน พื้นที่ใดสมควรสงวนเป็นพื้นที่ป่าไม้ที่แน่นอน ให้ยกเลิกเขต ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ และให้ถือเขตพื้นที่ป่าไม้ ตามที่คณะกรรมการจำแนกประเภทที่ดินได้จำแนกไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร

- ป่าชุมชนตามมติคณะรัฐมนตรี

พื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวร เพื่อเป็นป่าชุมชน (มีลักษณะเป็นป่า มีขนาดไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ และไม่อยู่ติดเขตป่าสงวนแห่งชาติ) โดยที่คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ มอบหมายให้กรมที่ดินนำพื้นที่ดังกล่าว ไปออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) เพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

สรุปได้ว่า พื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๔ กำหนดไว้เป็นป่าไม้ของชาติ เป็นเพียงการกำหนดเขตป่าคร่าว ๆ เพื่อที่ทางราชการจะได้ดำเนินการ สำรวจและจำแนกต่อไปว่าพื้นที่บริเวณใดให้เป็นป่าไม้ถาวรหรือพื้นที่ใดไม่เหมาะสม กำหนดให้เป็นป่าไม้ถาวรต่อไปเท่านั้น มิใช่เป็นการกำหนดพื้นที่ป่าทั้งหมดเป็นป่าไม้ถาวร

๒) การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์

๒.๑ ที่มาของที่เขา และที่ภูเขาปริมาตรรอบภูเขาหรือเขา ๔๐ เมตร

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ มีมติให้กำหนดคำนิยามของคำว่า ที่เขา ที่ภูเขา ดังนี้

- ที่เขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร

- ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตร ขึ้นไป

โดยมีข้อเสนอแนะ ให้กรมพัฒนาที่ดินเฝ้าติดตาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เขา ที่ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบพื้นที่จริงเห็นควรมีคณะกรรมการขึ้นพิจารณาตรวจสอบประกอบขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ซึ่งกรมพัฒนาที่ดิน กำหนดไว้

๒.๒ หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดิน ใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบ

- สำเนาแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร
- เอกสารแนบประกอบการพิจารณา ได้แก่ สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) แบบคำนวณ

เนื้อที่ (ร.ว. ๒๕ จ)

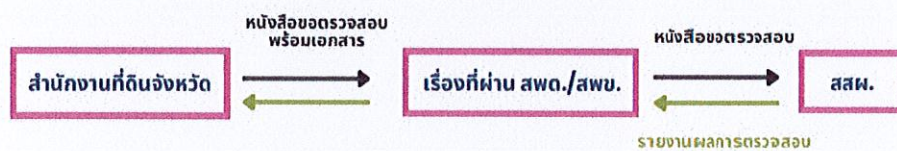
๒.๓ เอกสารที่อ้างถึง หรือหลักฐานทางที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.๓ น.ส.๓ ก.

๒.๔ เอกสารที่ส่งมาให้ตรวจสอบ ต้องรับรองสำเนาของเอกสารทุกฉบับด้วยลายเซ็นจริง หมึกสีน้ำเงิน ของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งมาให้ตรวจสอบ

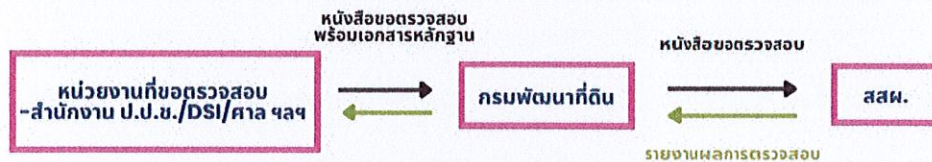
๓) การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซ็นต์ และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

แบ่งเป็น ๒ กรณี

๓.๑ สำนักงานที่ดินจังหวัดส่งเรื่องผ่านสถานีพัฒนาที่ดินหรือสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

๓.๒ หน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. DSI ศาล ฯลฯ ส่งเรื่องถึงกรมพัฒนาที่ดิน

๔) การรายงานผลการตรวจสอบ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๔.๑ การคืนเรื่อง จะแบ่งออกเป็น ๒ กรณี

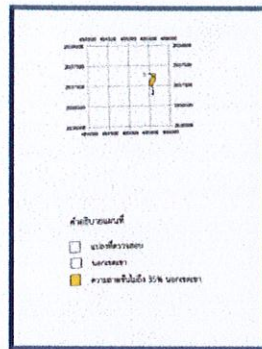
- กรณีที่ ๑ เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง แบ่งเป็น ๓ กรณีย่อย ดังนี้
 - แผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร มีย่อ - ขยาย
 - ร.ว. ๙ ไม่มีค่าพิกัดครอบคลุมแปลง
 - เอกสารไม่เซ็นชื่อรับรองสำเนาถูกต้อง

- กรณีที่ ๒ ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร ไม่สอดคล้องกับรูปแปลงจาก ร.ว. ๙ หรือ ร.ว. ๒๕ จ

๔.๒ การแจ้งผลการตรวจสอบ กำหนดคำอธิบายสัญลักษณ์ ดังนี้

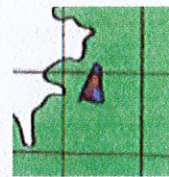
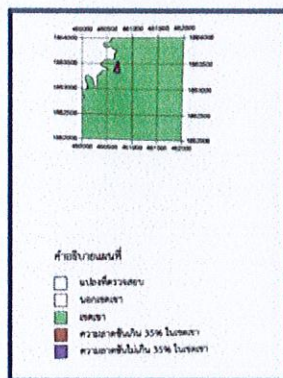
- สีแดง เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์
- สีม่วง เป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา มีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์
- สีเหลือง เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ เปอร์เซ็นต์
- สีน้ำตาล เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันเกิน ๓๕ เปอร์เซ็นต์

ตัวอย่างการแจ้งผล พื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซนต์ นอกเขตเขา

แจ้งผลการตรวจสอบว่า "เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเขา มีความลาดชันไม่ถึง 35 เปอร์เซนต์"

ตัวอย่างการแจ้งผล พื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซนต์ ในเขตเขา

แจ้งผลการตรวจสอบว่า "พื้นที่ที่ขอให้ตรวจสอบเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันไม่เกิน 35 เปอร์เซนต์ และบางส่วนมีความลาดชันเกิน 35 เปอร์เซนต์"

สรุป การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ เปอร์เซนต์ และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับ ชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร เป็นภารกิจซึ่งกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๓๘ โดยการนิยามของที่เขา ภูเขา และหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ หลายอย่างไปกำหนดที่เขา ภูเขา ลงในแผนที่ภูมิประเทศ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับ ชุด L๗๐๑๗ ของกรมแผนที่ทหาร

๒.๒ ประสพการณ์/ประโยชน์ที่ได้รับ /การประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

☒ ต่อตนเอง

ทำให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการและข้อกำหนดต่างๆในการจำแนกประเภทของที่ดินรวมถึงข้อกำหนดอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่ใกล้พื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ลาดชันซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดผลกระทบและข้อพิพาททางกฎหมาย ทำให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนเป็นประชาชนที่ดีได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

☒ ต่อหน่วยงาน / การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

ทำให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการและข้อกำหนดต่างๆในการจำแนกประเภทของที่ดินทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องไม่ผิดข้อกำหนด ตรวจสอบพื้นที่ดำเนินงานของหน่วยงานว่าสามารถดำเนินการในพื้นที่ได้หรือไม่ รวมถึงข้อพิจารณาและขั้นตอนการดำเนินงานที่ถูกต้องเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับข้อกำหนด อีกทั้งสามารถให้คำปรึกษากับเพื่อนร่วมงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ปฏิบัติหน้าที่ได้

อย่างถูกต้อง สามารถเป็นที่ปรึกษาและแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ให้เข้าใจทำให้เกษตรกรปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่ผิดข้อกฎหมาย

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการอบรม/สัมมนา/พัฒนาความรู้

เมื่อทำการฝึกอบรมแต่ละหัวข้อเรียบร้อยแล้ว ไม่สามารถทราบได้ว่าการฝึกอบรมแต่ละหัวข้อผ่านแล้ว หรือยัง ซึ่งควรมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์เพื่อแจ้งว่าผ่านการฝึกอบรมแต่ละหัวข้อเรียบร้อยแล้ว และควรแจ้งด้วยว่าผู้ฝึกอบรมควรทำขั้นตอนใดต่อไปเพื่อให้การฝึกอบรมเสร็จสิ้นสมบูรณ์

๒.๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

อยากให้มีเรื่องในการฝึกอบรมที่มากขึ้น เนื่องจากยังมีอีกหลายเรื่องที่หน้าสนใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน

ลงชื่อ..... ๑๒/๗๒ เรขะรุจิ.....

(..นายดนัยวัฒน์ เรขะรุจิ....)

ตำแหน่ง.....นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ.....

ผู้รายงาน

วันที่ ๑๒ เดือน.....กุมภาพันธ์....พ.ศ. ..๒๕๖๗....

ส่วนที่ ๓ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

(✓) ทราบ

ลงชื่อ.....

(นายชาคริต อินนระ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน

วันที่ ๕ เดือน ก.พ. พ.ศ. ๖๗

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายดนัยวัฒน์ เรขะรุจิ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร “การจำแนกประเภทที่ดิน และการตรวจสอบพื้นที่ ความลาดชันเกิน ๓๕% ”

วันที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นายदनัยวัฒน์ เรขะรุจิ

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training
หลักสูตร “เครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ”

รุ่นที่ 1/2567 : ตุลาคม 2566 - มีนาคม 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน